

מְזַרְחִית אִיהוּ בְּקִדְמִיתָא כַּד סִלְקִין כְּהֵנִיא בְּהוּא כְּבֶשׂ
 דְּבַדְרוּם סְטָרָא וְחוּלְקָא דִּידְהוּ דְּאִיהוּ חֶסֶד. וְאִמְרִין כֹּל
 פְּנִיּוֹת שְׂאֵתָה פּוֹנֶה אִיהוּ אֶלָּא דֶּרֶךְ יָמִין לְמִזְבֵּחַ בְּגִין
 לְחַבְרֵן סְטָרָא דְּמִזְרַח בְּהוּא מִזְבֵּחַ וְהוּא לִיָּה לְכַהֲנָא
 לְמִיָּהב מִתְנָה בְּקִדְמִיתָא בְּהוּא קָרַן דְּרוּמִית מְזַרְחִית
 דְּהֵאִי אִיהוּ קִדְמָאָה לְאִינוּן דְּרִגִין וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְּאִתְעַר
 לְגַבְהָ חֶסֶד בְּקִדְמִיתָא. הָא אִתְעַרוּ חֲבַרְיָא וְאִמְרִין בְּגִין
 דְּכִתִּיב (ויקרא ד') אֶל יְסוּד מִזְבֵּחַ הָעוֹלָה מִן יְסוּד לְמִזְבֵּחַ שֶׁל
 עוֹלָם (ס"א עוֹלָה) כְּלוּמַר קָרַב יְסוּד דְּאִיהוּ צִדִּיק לְגַבְהָ, וְקָרַן
 דְּרוּמִית מְזַרְחִית לֹא הִיָּה לָּהּ יְסוּד.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב בֵּיהּ בִּיהוּדָה (בְּרֵאשִׁית ל"ז) לָכוּ וְנִמְכַרְנוּ
 לִישְׁמַעְאֵלִים. וּבְגִין דְּאִיהוּ חָב לְגַבֵּי הַהוּא יְסוּד
 וְאִפְרָשִׁיה מֵהַהוּא אֶרֶץ עֵלְאָה וְיָהֵב עֵצָה לְמִזְבֵּן יִתִּיה.
 בְּגִין כֶּךָ בְּהוּא חוּלְקָא דִּידִידִיה לָּא הוּא לִיָּה יְסוּד. וְהָכִי
 תַּנִּינָן מָה הוּא חוּלְקִיָּה דִּיהוּדָה הַר הַבַּיִת וְלִשְׁכֵּנוּ בְּעִזְרוֹת.
 וּמָה הִיָּה חוּלְקִיָּה דְּבִנְיָמִן דְּאִיהוּ צִדִּיק לְתַתָּא אוּלָּם וְהִכֵּל
 וּבֵית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים וְרִצּוּעָה נִפְקָא מִחוּלְקִיָּה דִּיהוּדָה
 דְּאִיהִי כְּלָפֵי מִזְרַח דְּהָא דְּגָלוּ נָמִי מִמִּזְרַח הוּא וְנִכְנַסָּה
 בְּחוּלְקִיָּה דְּבִנְיָמִן. וְעֵלָּה אִתְבְּנִי מִדְּבַחָא דְּהָא מִדְּבַחָא
 חוּלְקִיָּה דִּיהוּדָה הוּא כְּדִאוּקִימְנָא (בְּרֵאשִׁית ל') וְתַעֲמֹד מְלֻדָּת
 דְּקִימָא כּוּרְסִיָּא עַל סְמֻכּוּהִי וְהוּא סְמֻכָּא רְבִיעָאָה לְקַבֵּל

כַּנְסַת יִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי רְבִיעָאָה וְכַתִּיב בָּהּ (תהלים קי"ח) אָבֶן
מֵאֶסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֵאשׁ פְּנֵה.

וְדוּד בְּרִיה אֶחִיד בֵּיה בְּהֵוּא מְזִבַּח כְּדֹא וְקִימָנָא בְּרוּזָא
דְּמֵהִימְנוּתָא וּבְנִימָן הַצְּדִיק מְצַטְעַר עָלֶיהָ לְקָרְבָּא
יְתָה לְגַבִּיחָה, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב (דְּבָרִים ל"ג) חוֹפֶף עָלָיו כָּל
הַיּוֹם. בְּגִין כֶּךָ זָכָה בְּנִימָן הַצְּדִיק לְתַתָּא וְנַעֲשֶׂה אוֹשְׁפִיזָא
לְגַבוּרָהּ הֵדָא הוּא דְכַתִּיב (דְּבָרִים ל"ג) וּבֵין כְּתָפָיו שָׁכַן
דְּאִיהוּ חוֹלְקִיהָ בַּמַּעֲרָב וְהַשְּׂתָא שְׂכִינְתָא בֵּין תְּרִין
צְדִיקִים. צְדִיק לְעֵילָא יוֹסֵף הַצְּדִיק. לְתַתָּא בְּנִימָן. הֵאִי
בַּעֲלָה דְּמִטְרוֹנִיתָא וְהֵאִי אוֹשְׁפִיזָא. בְּגִין כֶּךָ כְּתִיב (תהלים
קי"ג) מוֹשִׁיבֵי עֶקְרֹת הַבַּיִת דָּא עֲלֵמָא דְּאֶתְכַלִּיא (ס"א דְּאֶתְגַּלְיֵיא)
דָּא שְׂכִינְתָא תַתָּא דְּאִיהִי עֶקְרֹת הַבַּיִת. עֵיקְרָא דְּהֵאִי
עֲלֵמָא רַחֵל בֵּין תְּרִין צְדִיקִים לְעֵילָא וְתַתָּא.

בְּגִין כֶּךָ אֶתְקַרִי בֵּי מְקַדְשָׁא בֵּית עוֹלָמִים. מְזִבַּח שֶׁל
בֵּית עוֹלָמִים הוּא בְּאַחְסַנְתִּיהָ דְּבְנִימָן. אֲבָל כִּד
שְׂרִיאָא שְׂכִינְתָא בְּאַחְסַנְתִּיהָ דִּיוֹסֵף בְּשִׁילָה לֹא קָאֲרִי לָהּ
בֵּית עוֹלָמִים דְּהֵא עוֹלָם הו"ד לְעֵילָא וְתַתָּא אִם הַבְּנִים
שְׂמַחָה דָּא שְׂכִינְתָא בְּגִין כֶּךָ הַלְלוּיָהּ.

תָּא חַזִּי כִּד אֲזַדְבֵּן הֵוּא צְדִיק לְמַצְרַיִם בְּנִימָן אַחוּהִי
הוּא צְדִיק לְתַתָּא וְנָטַל אֶתְרִיהָ דְּלֹא לְאֶתְפַּגְמָא
וְלֵאֲיִנוּן עֲשָׂרָה בְּנִין דְּהוּוּ לִיהָ קָרָא לוֹן עַל שְׂמִיחָה דְּהֵוּא

צְדִיק כְּדֹאֻקְמוֹה חֲבֵרִיָּא בְּלַע עַל שֵׁם שְׁנַבְלַע בֵּין
הָאוּמוֹת בְּגִין כֶּף תְּנִינָן הִיְסוּד הָיָה מְהֵלֶךְ עַל פְּנֵי כָל
הַמְעָרָב וְעַל פְּנֵי כָל הַצָּפוֹן אוֹכֵל בַּמִּזְרָח חֲצֵי אִמָּה
וּבַדְרוֹם חֲצֵי אִמָּה בְּגִין דְּחֻלְקִיָּה דְּבִנְיָמִן הוּא מְעָרָב בְּגִין
כֶּף אֵית לִיה יְסוּד דְּהָא הוּא שְׁלִיט הוּא לְגַבֵּי הַהוּא צְדִיק
יְסוּד עוֹלָם אֲבָל בְּחֻלְקִיָּה דִּיהוּדָה דְּאִיהוּ מִזְרָח לָא הוּא
לִיה יְסוּד דְּהָא אִיהוּ אֲרַחֲקִיָּה מִנִּיה דִּיהָב יַעֲצָה לְמִזְבְּנִיה
לְמַצְרִים.

תָּא חֲזִי סְדָרָא דְּדַגְלִים הָרִי הוּא סְחָרְנִי הַהוּא מִדְּבַחָא
דְּעוֹלָה דְּאֶקְרִי מִשְׁכַּנָּא. יְהוּדָה וְדִסְמִיכִין לִיה
בַּמִּזְרָח. וּמֵאֵן סְמִיכִין יִשְׁשָׁכָר דְּאֶגִּין עָלֶיהָ בְּחִילָא
דְּאוּרִיִּיתָא. וְלַבְתָּר זָבִלוֹן דְּסְמִיךְ לִישְׁשָׁכָר דִּיהָב לֹון
מְלָאֵי וְחִילָא לְאַתְעֶסְקָא בְּאוּרִיִּיתָא. אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה
וּבִנְיָמִן לְמְעָרָב. רְאוּבֵן וְדִסְמִיכִין לִיה בְּדְרוֹם דָּן וְדִסְמִיכִין
לִיה בַּצָּפוֹן.

וְתָא חֲזִי כְּתִיב בֵּיה בְּהַהוּא צְדִיק (בְּרֵאשִׁית ל"ז) וְהוּא נַעַר אֶת
בְּנֵי בְלָהָה וְכְתִיב בְּבִנְיָ לְאָה (שם) וַיִּשְׁנֹאוּ אוֹתוֹ בְּגִין
כֶּף תְּנִינָן הָאֵי יְסוּד הָיָה מְהֵלֶךְ עַל פְּנֵי כָל הַמְעָרָב דְּהָא
חֻלְקִיָּה דְּאֶחוּי דְּנִטְר הַהוּא אֶתְרָא וְדְבִנּוּי הוּא. וְעַל פְּנֵי
כָל הַצָּפוֹן בְּגִין דְּהִנְהוּ דְּהוּוּ שְׂרָאן בַּצָּפוֹן לָא הוּוּ שְׁנֵאִין
לִיה. אוֹכֵל בַּמִּזְרָח חֲצֵי אִמָּה. בְּגִין דְּעֶבֶד יְהוּדָה פְּלָגוּ

הַצֵּלָה וְאָמַר מָה בַּצַּע וְלֹא שָׁבַק (לֹחַן) לְמַקְטְלֶיהָ. וּבְדָרוֹם
חֲצִי אִמָּה בְּגִין דְּרֵאוּבֵן אָמַר (בְּרֵאשִׁית ל"ז) לְהַצִּיל אוֹתוֹ מִיַּדָּם
וְגַד נָמִי דִּהְוָה שָׂרִי תַמָּן לֹא הָוָה סָנִי לֵיהּ.

תָּא חֲזִי כַמָּה עֶקִימִין אֵינֹון בְּנֵי נִשָּׂא דְלֹא בַעָאן
לְאַשְׁתְּדִלֵי בְּאַרְחָא דְחֵי דְאוּרִית לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְבִנּוּי וְאוּזְהַר לֹון עֲלָה וְאָמַר (יְהוֹשֻׁעַ א') וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם
וְלַיְלָה דְלִית לָךְ רִשׁוֹ לְאַפְרָשָׁא יוֹם מְלִילָה. וּבְגִין כֶּךָ
יְהוּדָה אָף עַל גַּב דְּחוּלְקִיָּה וְעַדבִּיָּה הָוָה מְעָרַב דְּאִיהוּ
לֵילָה כַּד הָוָה שָׂאֲרֵי סַחְרֵיָּה הָוָה מְשַׁכְּנָא אֶתְדַבֵּק
בְּמִזְרַח דְּאִיהוּ יוֹם וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רִמְזוּ לֵיהּ וְאָמַר לֵיהּ
(דְּבָרִים ל') וּבַחֲרַתְּ בַחַיִּים דְלֹא לְאַפְרָשָׁא יוֹם מְלִילָה וּמֵאן
דְּפָרִישׁ לֹון גָּרִים מוֹתָא. וּבַהֲהוּא חוּבָה מִיתוּ בְּנּוּי בְּגִין
דְּחַבִּילוּ אוֹרְחֵיהוֹן וְלֹא דְבִיקוּ יוֹם בְּלִילָה בְּגִין דְלֹא
אַשְׁתְּדִלוּ כְּדָקָא חֲזִי לְחַבְרָא חוּרָא בְּסַמְקָא בְּגִין לְכַפְרָא
הָהוּא חוּבָה דִּילֵיהּ דְּאַפְרִישׁ לֹון בְּקַדְמִיתָא.

כַּד זָבִין לְהָהוּא צַדִּיק דְּאֶקְרִי יוֹם דְּאַפְרָשִׁיָּה מְכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל דְּאֶקְרִי לֵילָה. וְרִמְזוּ לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְקַרְבָּא מִזְרַח בְּמְעָרַב וְאָמַר לֵיהּ (בְּמִדְבָר ב') וְהַחֹנִים קְדָמָה
מִזְרַחָה דְגַל מַחְנֶה יְהוּדָה לְקַרְבָּא מִזְרַח לְמְעָרַב לְמִיָּהב
לֵיהּ שְׁפַע בְּרַכָּאן מְלַעֲיָלָא.

וּבְנֵי יוֹסֵף וּבְנֵימָן אָף עַל גַּב דְּבִנְיָמָן הָוָה מִתְדַבֵּק

בְּמִזְרָח, רָמַז לִיּהוּ קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשְׁרֵי בְּמַעְרָב
 לְקָרְבָא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי צַדִּיק כְּלֹא בְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל הָדָא
 הוּא דְכָתִיב (דְּוִשַׁע י"ד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי יְיָ וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם.
 וְרֵאוּבֵן דְּאֵתְדַבֵּק בְּסִטְרָא דְחֶסֶד יִשְׂרָאֵל בְּדְרוּמָא. וְדָן בְּגִין
 לְכַפְרָא הֵהוּא חוּבָא דְעַגְלָא דִיקְבִּלּוֹן בְּנוֹי וְאִיהוּ מְסִטְרָא
 דְּצַפּוֹנָא יִשְׂרָאֵל לְצַפּוֹנָא לְכַפְרָא הֵהוּא חוּבָא.

בְּגִין כֶּךָ כְּתִיב בַּיָּם שְׁעָשָׂה שְׁלֹמֹה עֲשָׂרָה עַל עֲשָׂרָה
 (מְלָכִים א' ז') וְקוֹן שְׁלֹשִׁים בְּאַמָּה יָסוּב. כְּלֹא בְּרוּזָא
 דְּחֶכְמַתָּא. כְּתִיב בֵּיהּ עוֹמֵד עַל שְׁנַיִם עֲשָׂר בְּקָר שְׁלֹשָׁה
 פּוֹנִים צַפּוֹנָה וְשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים יָמָה וְשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים נֶגְבָּה
 וְשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים מִזְרָחָה וְהֵימָּה עֲלֵיהֶם מְלַמְעֵלָה הֵהוּא יָמָא
 דְּחֶכְמַתָּא אֶתְתַּקֵּן בְּהוּ.

תָּא חֲזִי כִּד הוּוּ עֲבָדִין כְּהֵנִיא הֵהוּא חֲטָאת לְכַפְרָה חוּבִין
 דְּלֹא תַעֲשֶׂה הוּוּ דְאִית בְּהוּ כְּרַת. וְעוֹלָה לְכַפְרָה עַל
 מֵאן דְּלֹא עֲבִיד מְצוֹת עֲשֶׂה אֲתִי וּמֵהֵהוּא סִטְרָא אֲתִי
 עוֹלָה דְאִיהוּ זָכָר. וְכָתִיב (שְׁמוֹת כ') זָכֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
 מְצוֹת עֲשֶׂה וּבְגִין כֶּךָ אָנוּ מִקְרִיבִין בְּשַׁבָּת תִּרְיִן אֲמַרִין
 דְּמוֹסָף עוֹלָה בְּגִין דְּבִתְהוּא דִּימִינָא אֶתְוֹסָף לְהֵהוּא צַדִּיק
 נְהִירוּ דְעֵתִיקָא קִדִּישָׁא.

כִּד אֶתְדַבֵּק בְּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל דְאִיהִי שְׁמוֹר לֹא תַעֲשֶׂה
 בְּגִין כֶּךָ אִית בֵּיהּ בְּשַׁבָּת עֲשֶׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה דְאִית בֵּיהּ

כִּרְתָּ דְהָא מֵאן דְעֵבֵד פְּגִימוּ בְהֵוּא אַתְרָא דְאַקְרִי לֹא
 תַעֲשֶׂה וְאַפְרִישׁ זְווגָא דִילְהוֹן אֲשַׁתְּצִי מִתַּמְן נַפְשָׁא
 דִילֵיהּ. וּמֵאן אִיהוּ, מֵאן דְעֵבֵד עוֹבְדִין דְחוֹל בְּשַׁבְּתָא
 בְּקִדְשׁ דְאַתְדַּבֵּק בְּשַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹן וְכִלְהוּ עֲלִמִין בְּחֻדְוָה
 בְּנִהִירוּ אֲבַל מֵאן דְלֹא עֵבֵד אֶלָּא בְּשַׁגְגָה מִקְרִיב חַטָּאת
 לְקַבֵּל הֵהוּא דְרָגָא דְמִזְבֵּחַ.

וּבְרֵאשׁ חוֹדֶשׁ דְּאִיהוּ חֲדַתוּתָא דְסִיְהָרָא אֲנָן מִקְרִיבִין
 (במדבר כ"ח) פָּרִים בְּנֵי בְקָר שְׁנַיִם דְּהָא מִסְטָרָא
 דְּפָרָה אֲדוּמָה תְּמִימָה אָתוּ וְאִינוּן לְעִילָא לְאַשְׁלָמָא
 פְּגִימוּ דִילָהּ וְלִמְיָהֵב לָהּ שְׁפַע עַל חַד תֵּרִין מִהֵהוּא אַתְר
 דְּאַקְרִי עוֹלָה וְאַתּוּסָף בְּהֵהוּא זְמַנָּא נִהִירוּ לְסִיְהָרָא אֵיל
 אַחַד לְקַרְבָּא לָהּ אֵילוּ דִי צַחֲקָא (שיר השירים ב') שְׁמַאלוּ תַחַת
 לְרֵאשֵׁי כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שְׁבַעָה לְחַבְּקָא לָהּ יְמִינָא
 וְשְׁבַעָא דְכַרִּין אַתְקַרְבִּין בָּהּ תְּמִימִים שְׁלֵמִין בְּכוֹלָא וְאֲנָן
 מִקְרִיבִין שְׁעִיר עֲזִים אַחַד לְחַטָּאת דְּהֵאֵי חַטָּאת מִהֵאֵי
 סְטָרָא דְפָר חַטָּאת אָתֵי דְכְּתִיב שְׁמוֹר. וְשְׁמוֹר לֹא תַעֲשֶׂה
 אִיהוּ וְאֲנָן מִקְרִיבִין שְׁעִיר חַטָּאת דְּאָתֵי עַל לֹא תַעֲשֶׂה.

בְּמוֹסָף דִּינְדָּה בְּרֵאשׁ חוֹדֶשׁ דְּאָתֵי לְכַפָּרָה עַל טוּמְאָת
 מִקְדָּשׁ וְקִדְשֵׁי דְכְּתִיב (יחזקאל מ"ג) וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד
 בֵּית יִשְׂרָאֵל שֵׁם קִדְשֵׁי דְלֹא יִתְקַרֵּב בְּכַנְסוֹת יִשְׂרָאֵל עַרְל

וְטָמֵא. אֲבָל מוֹסֵף דְּשֶׁבֶת לִיכָּא לְקָרְבָּא בְּגִין דְּהָא אֲתַגְלִי
 עֲתִיקָא קְדִישָׁא וְנִהִיר בְּהֵוּא רְצוֹן לְכֻלְהוּ עֲלָמִין וְכֻלָּא
 אֲשֶׁתִּכַּח בְּנִהִירוֹ, דְּהָא שֶׁבֶת בְּלֵא דִינָא פִּלְל אִיהוּ וְלֵא
 שְׁלִיט חוּיָא עֲקִימָא וְכֵהֲנִי מִסְטָרָא דְחֶסֶד נְכֻסִין יִתִּיה
 בְּצַפּוֹנָא דְּמִזְבֵּחַ וְאִפִּילוּ יִשְׂרָאֵל יִכְלִין לְמַעֲבַד, בַּר דְּלִית
 לוֹן רִשׁוּ לְמִקְרַב לְהֵוּא לְמִזְבֵּחַ לְקָרְבָּא אֲבָל לְמִיכֶס
 שְׂרִי.

וּבְצַפּוֹנָא אִיהוּ אֲתַרִּיה דְּהֵוּא שְׁעִיר דְּהָא שְׁעִיר
 מְצַפּוֹנָא יְנִיק וְאֲנָן מְקָרְבִין דְּמָא לְמִדְּבַחָא
 וְעֵבְדִין ד' מִתְּנֹת עַל ד' קָרְנֹת בְּגִין לְאַקְפָּא לָהּ מִפְּל
 סְטָרִין דְּלֵא יִתְקַרַב מֵאן דְּלֵא חֲזִי לְקָרְבָּא לְקֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים
 וְהֵאִי חֲטָאת דְּעֵבְדִין מִנִּיה קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, אִיהוּ דְּלֵא
 יִתְעַר סְטָרָא דְּמִסְאָבָא מִנִּיה בְּעֵלְמָא.

וְתֵא חֲזִי בְּעוֹלָה ב' מִתְּנֹת שְׁהֵן אַרְבַּע רְזָא דִּיחֻדָּא
 דְּמִתְיַחַד עוֹלָה בְּמִזְבֵּחַ. אֲבָל חֲטָאת אַרְבַּע מִתְּנֹת
 דְּלָאוּ אִינוּן אֶלָּא לְנִטְרָא וְלֵאקְפָּא אִינוּן גְּבוּרִין דִּיאִינוּן
 מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה לְהֵוּא מָטָה פּוֹרְסִיָּא קְדִישָׁא
 וְלֵאשְׁלָמָא הֵוּא פְּגִימוּ דְּעֵבְדוּ בָּהּ. וּמֵאן דְּגָרִים לוֹן לְבָנֵי
 נְשָׂא לְמַעֲבַד הֵוּא חוּבָה מִסְטָרָא דְּשְׁעִיר אֲתִי, בְּגִין כִּף
 חֲטָאת יַחִיד שְׁעִירָה וְחֲטָאת נְשִׂיא שְׁעִיר, וְחֲטָאת כֹּהֵן
 מְשִׁיחַ פָּר, כּוֹלְהוּ מִסְטָרָא דְּשִׁמְאָלָא.

וּלְזַמְנֵין קָרִיב יַחֲיד כְּשֶׁבָה לְקַבֵּל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְכִלְהוּ
 שָׂאָר מִצּוֹת. אֲלֵא בַעֲבוּדָה זָרָה דְצַבּוּר מְקַרְבִּין
 פֶּר לְעוֹלָה וְשָׁעִיר לְחַטָּאת וְהָהוּא חַטָּאת חֶסֶר אִיהוּ בְּלֵא
 אֲלֵף. בְּגִין דְּאִיהוּ גְרִיעוֹת סִגְיָאָה דְהָא חַטָּאת לִישְׁנָא
 דְגְרִיעָא הוּא דְכְתִיב (מְלָכִים א' א') וְהֵייתִי אֲנִי וּבְנֵי שְׁלֹמֹה
 חַטָּאִים. וְכֹל חַד עֵז בַּת שְׁנַתוֹ מִסְטָרָא דְשְׁמַא לָא. וְהָהוּא
 פֶּר דוֹרוֹן לְעֵילָא אִיהוּ לְצַדִּיק דְאִפְרִידוּ הָהוּא אֲרוֹן
 מִהָהוּא בְרִית. וְשָׁעִיר לְחַטָּאת לְקַבֵּל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְמִנְעוּ
 מִינָהּ בְּרַכָּאָן. וְעַם כָּל דָּא יַחֲיד כַּד חָב בְּכִלְהוּ מִצּוֹת לֹא
 תַעֲשֶׂה דְאִית בְּהוּ כְּרַת. שְׁעִירַת עֲזִים בְּעֵי לְקַרְבָּא
 לְכַתְּחֻלָּה, אֲלֵא כַּד לִית לִיה דִּיקָרִיב כְּשֶׁבָה.

וְתֵא חֲזֵי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל רְבִיעִית הִיא לְיוֹמֵי וּבְגִין כֶּף ד'
 מִתְּנֹת בְּעֵיא, וְסֻלִּיק הָהוּא רִיחַ נִיחַח מֵאִינוֹן
 אֲמַרִּין. וְכַדִּין נִיחָא לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲבַדַּת נוֹקְמִין
 דְהָא בְּשׁוּגְגָה הָוָה. (בַּמִּדְבָּר כ"ח) וּבַחֹדֶשׁ הָרֵאשׁוֹן דְּאִיהוּ
 אַרְבַּעַה עַל עֶשֶׂר עַבְדִּינָן פֶּסַח בְּגִין דִּיהוּי דְכִיר לָן לְעֵלָם
 הוּא פֶּסַח דְעַבְד קוֹדֶשׁא בְרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, דְקָטַל הָהוּא
 טָלָה וְאִפִּיק שְׁכִינְתָא וְיִשְׂרָאֵל מֵאֲתָרָא מְסֻבָּא וְאֲתַחְבַּר
 אַרְבַּעַה בְּעֶשֶׂר כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתַחְבַּרָא בְּעֶשֶׂר דְּאִיהוּ
 צַדִּיק וְרַמְיֹז אֲתַרִּיה בְּעֶשֶׂר. וְכַדִּין פֶּסַח לִי,

וּבְגִין כֶּף מֵאֵן דְּאִיהוּ טְהוֹר וְיִסְתַּלַּק מִנִּיה הָהוּא עַרְלָה

וַיִּתְחַזֵּי רְשִׁימָא קְדִישָׁא דְצַדִּיק דְאִיהוּ י' בֵּיהּ וְלֹא קָרִיב
 פֶּסַח לִי (דְאִיהוּ) כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל לְצַדִּיק דְהוּא חֲזִי לְקָרְבָּא
 לְמִקְדָּשָׁא וְלֹא עָרַל וְטָמֵא, דְאִי לֹא קָרִיב אֵית בֵּיהּ פֶּרֶת.
 וּמֵאִי טַעְמָא דְהָא כָּל אֹרִייתָא לֹא אֵית בָּהּ פֶּרֶת אֱלֹא
 עַל מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. מֵאִי (וּמֵאִי) טַעְמָא בְּפֶסַח וּמִילָה
 דְאִינוּן מְצוֹת עֲשֶׂה פֶּרֶת. אֱלֹא בְּגִין דְדִרְגָּא קָא גָּרִים
 דְאִיהִי כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל, דְאִיהִי פֶּסַח, וְאִקְרִי (אִקְרִי) מְצוֹת לֹא
 תַעֲשֶׂה, בְּעֵיִא לְאִתְחַבְּרָא בַּעֲשֶׂה וְלֹא תִכְלֹלֵא בֵּיהּ מִדַּת
 לִילָה בְיוֹם.

וּמֵאֵן אִיהוּ דָּא צַדִּיק, דְאִיהוּ מִילָה וּמְצוֹת עֲשֶׂה
 וְאִתְכְּלִיל בְּמְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה מִדַּת יוֹם בְּלִילָה. וְאִי
 לֹא אִתְגָּזַר בְּרִי נֶשׁ לֹא אִתְחַזֵּי לְקָרְבָּא לֹוֹן, בְּגִין כִּף
 קִימָא מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה עָלֶיהָ וְדִיִּינַת לִיהּ בְּפֶרֶת, דְלֹא
 יִיעוּל נְפִשִׁיהּ לְמִקְדָּשָׁא. וְכֵן בְּפֶסַח בְּעֵיִא כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל
 לְאִתְחַבְּרָא בְּבַעֲלָהּ וְאִי לֹא עֲבִיד בְּרִי נֶשׁ וְלֹא קָרִיב פֶּסַח
 לִי, קִימָא עָלֶיהָ וְדִיִּינַת לִיהּ וְלֹא אִפִּיקַת יְתִיהּ מִתְּחוּת
 יְדָא דְפֶרֶעָה וְאִשְׁתַּצִּיאַת נְפִשִׁיהּ מֵאִתְרָא קְדִישָׁא,
 וְאִשְׁתַּאֲרַת בְּאִתְרָא מְסֹאבָּא בְּמִצְרַיִם. דְהָא יִשְׂרָאֵל אִי
 לֹא עֲבִידוּ הֵנִי תֵרִין פְּקוּדִין לֹא נִפְקוּ מִתְּמֵן.

וּבְגִין כִּף כְּתִיב (דְּבָרִים י"ז) שָׁמֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעֲשִׂיתָ
 פֶּסַח לִי אֱלֹהֶיךָ. שָׁמֹר, כְּלָלֵא דְנוֹקְבָא לֹא

תַּעֲשֶׂה. אֶת, כֹּלֵלָא דְכּוֹלָא. חֲדָשׁ הָאָבִיב דְהָא בְּהָהוּא
 שְׁעָתָא שְׁעוּרָה אָבִיב וּמְקַרְבִּין מִנִּיה עוֹמֵר עֲשִׂירִית
 הָאִיפָה מִמְּחַרְת הַשַּׁבַּת אִיהוּ, וְסַפְרִין שְׁבַע שְׁבוּעִין
 שְׁלֵמִין לְאַסְתִּלְקָא לְעִילָא וְלִקְבֵּלָא מֵאִינוּן חֲמִשִּׁין יוֹמִין
 עֲלָאִין דְאִימָא עֲלָאָה אורִייתָא. דְאִקְרִי לְחָם דְכְּתִיב (משלי

ט) לְכוּ לַחֲמוּ בִלְחָמִי.

וְאַנָּן מְקַרְבִּין בְּיוֹמָא דְחֲמִשִּׁין דְאִתִּייהִיב בֵּיה אורִייתָא
 שְׁתֵּי הַלְחָם, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעֲלָפָה.
 וְנַחֲתִית טִיבו דְעֵתִיקָא קְדִישָׁא דְאִימָא עֲלָאָה בְּאִינוּן שְׁבַע
 שְׁבוּעִין שְׁלֵמִין בְּכוֹלָא. וְכֹל חַד מֵאִינוּן שְׁבַע דְרַגִּין כִּלְיִל
 בְּשַׁבְּעָה כְּדִאֻקִּימָנָא בְּרֹזָא דְמְהִימְנוּתָא. בְּגִין כֶּךָ (דברים ט"ז)
 שְׁמֹר אֶת חֲדָשׁ הָאָבִיב וְעֲשִׂיתָ פֶסַח לַיְי, קָרִיב לֹוֹן
 בְּיַחְוּדָא. דְהָא בֵּיה אֶפְקֹד מִמְצָרִים לַיְלָה, וְתִשְׁלִים לְהָאִי
 דְרַגָּא דְאִקְרִי לַיְל שְׁמוּרִים, וְתִקְרִיב דְכוּרָא לְגַבְהָ
 וְתִתְקִרִי לַיְלָה שְׁלִימָא.

וְתָא חֲזִי נַעֲרָה בְּתוּלָה עַד לָא אֶתְקִרִיב דְכוּרָא לְגַבְהָ
 אִקְרִי נַעַר, לְבַתָּר אִקְרִי נַעֲרָה. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב
 (דברים כ"ב) וְנָתַנּוּ לְאָבִי הַנַּעֲרָה, שְׁלִימָא דִּיִּיקָא. וְדָא אִיהוּ
 כְּדִ אֶשְׁתַּכַּחַת שְׁלִימָא וְלָא אֶתְקִרִיב מֵאֵן (ס"א לְמֵאֵן) דְלָא
 אֶתְחַזִּי. אוּף הָכָא בְּקִדְמִיתָא לַיְל שְׁמוּרִים לְבַתָּר, הַלַּיְלָה
 הַזֶּה לַיְי, כְּדִ אֶתְקִרִיב זֶה לְזֹאת. בְּגִין כֶּךָ לָא אֶתְחַזִּי
 לְאֶתְקִרְבָּא בְּהָהוּא פֶסַח עָרַל וְטָמֵא.

וְדָמָה טָעוֹן מִתְּנֶה אַחַת דֵּי־יִקָּא, כְּמָה דָּא אָמַר (שיר השירים)
 אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי אַחַת הִיא לְאִמָּהּ. הִיא
 נִטְרַת בְּנֶהָא דְלָא יִסְתַּאבּוֹן בְּנִמוּסֵי־הוּ יִשְׂרָאֵל, בְּגִין כֶּךָ
 שְׁבִיטִי יְהִי נִפְקוּ מִתַּמָּן וְאַתְחַבְּרַת יו"ד בַּה"א וְלֹא בַּאֲתַר
 אַחְרָא כְּמָה דְעֵבְדוּ אֵינוֹן. אֲבַל כִּד נִפְקוּ מִבְּבַל דְּאִסְתַּאבּוּ
 תַּמָּן, סְאִיבּוּ מִקְדֵּשָׁא. בְּגִין כֶּךָ חוּיִיא שְׁלִיט בְּהוּ וְלֹא
 אֲשַׁתְּכַח שׁוּלְטָנוּתָא לְיִשְׂרָאֵל בְּהֵוּא זְמַנָּא, בְּגִין דְּסְאִיבּוּ
 מִקְדֵּשָׁא בְּנָשִׁים נְכָרִיּוֹת. מִכָּאן מֵאן דְּמִסְאֵב גְּרַמִּיָּה
 לְתַתָּא, מִסְאֵב לְעִילָא. וּמֵאן דְּקִדֵּישׁ גְּרַמִּיָּה לְתַתָּא
 מִקְדֵּשׁ לְעִילָא. וְעַל דָּא רְאוּיִין הוּוּ דִּיתְעַבְדַּ לְהוּ נִיסָא
 בְּהֵיָא שְׁעַתָּא דְנִפְקוּ מִבְּבַל כְּשַׁעַתָּא דְנִפְקוּ מִמְצָרִים.
 אָלָא דְגָרִים חוּבָא.

וּבַחֲמִשָּׁה עֶשֶׂר לְיַרְחָא קְדַמָּאָה חוּלְקָא דְאַבְרָהָם דְּאִיהוּ
 קְדַמָּאָה וְאַחִיד בְּדַרְגָּא דְחֶסֶד. אֲנִן מִקְרִיבִין
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְרִין פָּרִים לְאוּסְפָּא תְרִין חוּלְקִין
 לְדַרְגָּא דְחֶסֶד מֵעֲתִיקָא קְדִישָׁא. אִיל אַחַד לְקַבַּל דְּרָגָא
 דִּיצְחָק וּבְעֵינָן אִיל לִישָׁנָא דְתַקִּיפּוּ, בְּגִין דְּחוּלְקָא דִּי־דִיהַ
 תַּקִּיפּוּ מִיָּא. וּבְעֵינָן דִּי־סִתְפִּם תְּהוּא דְרָגָא דְגְבוּרָה בְּחֶסֶד
 עֲלָאָה לְמַעַבְדַּ טִּיבּוּ עִם כָּל יִשְׂרָאֵל. וְלֹאֲתַפְרַעָא מֵאֵינוֹן
 דְּעֶאקִין לֹון וְלֹאֲסַחְרָא לִיהַ סְטְרָא דְמִיִּין, הֵאִי דְכְּתִיב
 מִחֲשׁוֹף הַלְבָן. (בְּרֵאשִׁית ל')

שְׁבַעַה כְּבָשִׁים תְּמִימִים. לְקַבֵּל כְּלֵהוּ דְרָגִין דִּישְׁתַּלְמוּן
 בֵּיתָה. וְכֵן בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא שְׁבַעַה אֲמַרִין בְּיוֹמָא
 קַדְמָאָה דְכוּלְהוּ שְׁבַעַה יוֹמִין עֲלָאִין כָּל חַד אֲשַׁתְּלִים
 בְּרֻזָא דְשְׁבַע וִיהוֹן שְׁבַע שְׁבַתוֹת תְּמִימוֹת לְקַבְּלָא נְהִירוֹ
 עֲלָאָה דְאוּרִיִּיתָא. שְׁעִיר חַטָּאת לְכַפֵּרָה עַל סְאִיבוֹ
 דְמַקְדִּישָׁא וְלֹא יֵהָא לִיה רִשׁוֹ לְהֵהוּא שְׁעִיר לְעַרְבָבָא וְלֹא
 לְאַסְטָנָא עַל יִשְׂרָאֵל.

(במדבר כ"ח) וּבַיּוֹם הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה. לְקַבֵּל
 דְרָגָא דִיעֶקֶב דֵּהָא כְּדִין אֲשַׁתְּלִים עֲלֵמָא וְאַתְחַדֵּשׁ.
 וְאַנּוּן מְנִינּוּן שְׁבַע שְׁבוּעֵין בְּגִין לְחַבְרָא כְּלָא בְּיוֹבְלָא
 עֲלָאָה דִיֵּהֲבָא לְהָאִי בְרָא בּוֹכְרָא עֲטָרָה דְאוּרִיִּיתָא
 דְאַתְכַּלִּילַת בְּמ"ט אַנְפִּין וְנִפְקָא מִחַכְמָה עֲלָאָה בְּאִינוּן
 חֲמִשִּׁין שְׁעָרֵי בֵינָה. וְאַתְיִיהִיבַת לְהָאִי בְרָא בּוֹכְרָא עַל
 יַדֵּי דְמִשָּׁה דְאַחִיד נְמִי בְּהָאִי דְרָגָא הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (שיר
 השירים ג') צֵאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה, בְּמִלְכָא
 דְשְׁלֵמָא כְּלָא דִילֵיהָ. (דקא) דֵּהָא אוּקְיָמְנָא דֵּהָאִי דְרָגָא
 שְׁלִים מְכָל סְטָרִין וּשְׁלִים אַקְרִי בְּרֻזָא דְמְהִימְנוּתָא דְכְּתִיב
 (בְּרֵאשִׁית כ"ה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם. בַּיּוֹם חֲתוּנָתוֹ. דָּא כַּד
 אַתְיִיהִיבַת (אוּרִיִּיתָא). וּבַיּוֹם שְׁמַחַת לְבוֹ. כַּד אַתְבְּנִי בִּי
 מְקַדֵּשָׁא:

תָּא חֲזִי כְּתִיב בְּחֻדְשׁ הַשְּׁלִישִׁי דְאַתְחַבְרָא הָאִי דְרָגָא

דְּאֶקְרִי שְׁלִישִׁי בַּחֲדָשׁ וְהִיא חֲתוּנָתוֹ, עַל דָּא פְּתִיב (שמות
 י"ט) וַיַּחַן שֵׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר. הַאִי דְרָגָא בְּרָא בּוֹכְרָא.
 נֶגֶד הָהָר לְקַבֵּל הַהוּא הֵר דְּאֶתְיִידַע דְּאִיהוּ זְעִיר מִכָּל
 טוּרֵיָא דְלְעִילָא דְאִיהוּ רַם וְנִשָּׂא פֶד אֶתְחַבֵּר לְעִילָא
 וְאֶקְרִי הֵר סִינַי דְּהָא ז' טוּרִין וְז' יוּמִין וְז' אַרְצוֹת בְּרָא
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֶלְמָא דְאִינוּן לְקַבֵּל שְׁבַעָה יוּמִין
 עֲלָאִין וְלֹא בַחַר מִכְּלָהוּ לְמִיָּהב אֹרִייתָא אֱלָא בְּהַר סִינַי
 דְּאִיהוּ רְזָא דְכְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, וּבַיָּם כְּנַרְת נְמִי דְאֶתִי מִתְּמָן
 תְּכַלַּת דְּדָמִי לְכֻסָּא הַכְּבוֹד. כְּנַסַת יִשְׂרָאֵל. כְּנַרְת דָּא
 צְדִי"ק וְהִיא יָם דְּכְּנַרְת הוּא כְּדֹא וְקֻמוּהָ חֲבַרְיָא.

כְּנוֹר הִיָּה תְלוּי לְמַעְלָה מִמַּטָּתוֹ שֶׁל דוֹד, וּבְשַׁעָה שְׁרוּחַ
 צְפוֹנִית מְנַשְׁבֶּת בּוֹ מִנְגֵן מְאֵלִיו. וְדוֹד קָם לְמַלְעִי
 בְּאֹרִייתָא חֲצוֹת לִילָה לְאֶתְחַבֵּרָא בְּכְּנַסַת יִשְׂרָאֵל. וּבְאַרְצֵן
 יִשְׂרָאֵל שְׁבִיעָאָה דְכוֹלָא נְקוּדָה אֲמַצְעִיתָא דְאַרְעָא
 תְּתָאָה, בַּחַר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְאִיהִי לְקַבֵּל נְקוּדָה
 עֲלָאָה.

מְאִי טַעְמָא בֵּיה בְּהַר סִינַי דְלְעִילָא לְמִיָּהב בֵּיה
 אֹרִייתָא שְׁבַכְתָּב וְסִימְנִיךְ בְּהִיא אַרוֹן לְמִיָּהב בֵּיה
 בְּרִית, בְּגִין דְּבְּהִיא אַרוֹן מוֹנַחִין כָּל גְּנִיזִין טְבִין, וְתוֹרָה
 שְׁבַכְתָּב דְּאֶקְרִי בְּרִית בֵּיה מוֹנַחָא. וְכָל מְאֵנִי קְרַבָּא
 דְּמִלְכָּא בִידֵיה אֶתְמַסְרוּ, וְכָלְהוּ עֲלָמִין דְלִתְתָּא מִיָּנָה

יִנְקִין. זָכוּ יִשְׂרָאֵל לְמִיטֵר אֹרֵייתָא כְּדִין יִהְיֶה לֹון כָּל
טִיבוֹ דְעֵלְמָא. וְאִי לָא כְּדִין יִסְרַת לֹון, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב
(ויקרא כ"ו) וַיִּסְרַתִּי אֶתְכֶם אַף אֲנִי, דָּא פְּנֹסַת יִשְׂרָאֵל. וְכַד
תְּחַבֵּר בְּאַנְ"י דְלָ"ת דִּילָה אֶקְרִי אֲדַנְ"י וְדֵינָא לְעֵלְמָא.
בְּגִין כְּף כְּתִיב (דְּבָרִים ד') וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה. בְּזֹאת
אֶתִּיִּהְיֶה יִבַּת אֹרֵייתָא.

תָּא חַזִּי אֹרֵייתָא שְׂבַכְתָּב צְדִי"ק אֶקְרִי, וּמוֹנַח בְּזֹאת
דְּהָאִי בְּרִית מְנַחָא בֵּיהּ, דְּכְּתִיב אַרוֹן הַבְּרִית בְּגִין
דְּמוֹנַח בֵּיהּ בְּרִית דְּאִיהוּ צְדִי"ק בְּגִין כְּף וְזֹאת הַתּוֹרָה
אֶתְחַבֵּר וְא"ו בְּזֹאת וְכִדִּין אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה סֵם חַיִּין
לְעֵלְמָא. דְּהָא אֵילָנָא דְחַיִּי אֶתְדַבֵּק בֵּיהּ. וְכַד לָא מְכַשְׂרִין
בְּנֵי נְשָׂא עֹבְדֵיִיהוּ, אֶסְתַּלַּק וְא"ו מְזֹאת. וְכִדִּין כְּתִיב
(ויקרא י"ד) זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְצֹרַע, וְזֶהוּ חָשׁוּב כִּמְתַ.

וְכְּתִיב (במדבר י"ט) זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֶהֱל
אֶסְתַּלַּק ו' מְזֹאת וְעַבִּיד הָאִי אֶהֱל נוֹקְמִין, הֵיִינוּ
דְּכְּתִיב (סו) זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יי. וּבְגִין דְּלָא
אֶתְחַבֵּר ו' בְּה', גְּרָמוּ דְסָאִיבוּ מְקַדְשָׁא וְגָרִימוּ לֹון מוֹתָא.
דְּהָא מֵאֵן דְּאֶפְרִישׁ לֹון, גָּרִים מוֹתָא לְנַפְשִׁיהּ, עַד דְּאֶתַת
פְּרָה וְכַפְרָה עַל בְּנֵהּ. וְעַבְדִּין מִינֵהּ הִנָּאָה עַל טְמֵאֵי
מֵתִים.

זֹאת הַתּוֹרָה דְּלָא אֶתְחַבֵּר בֵּיהּ וְא"ו עַד דְּעַבְדוּ הִנָּאָה

לְאִינוּן כְּלֵי מִדִּין. וּלְבַתֵּר (דְּבָרִים ד') וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם
 וְגו' חַיִּים אֶתְדַבֵּק בָּהּ. (דְּבָרִים ל"ג) וְזֹאת הַבְּרָכָה, בְּרָכָה
 אֶתְדַבֵּק בָּהּ בְּהֵאֵי זֹאת. אֲבָל כָּל אֲתֵר דִּתְשַׁפַּח בְּאוֹרֵייתָא
 זֹאת הַתּוֹרָה בְּלֹא וַא"ו, בְּגִין חוּבָה (ויקרא י"ג) זֹאת תּוֹרַת נִגְעַ
 צֶרַעַת. (ויקרא י"ד) זֹאת הַתּוֹרָה לְכָל נִגְעַ הַצֶּרַעַת (במדבר ה) זֹאת
 תּוֹרַת הַקְּנָאוֹת. בְּגִין דְּסָאיְבו גְרַמִּיהוּן וְסָאיְבו מִקְדָּשָׁא.
 (ויקרא ו) זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה, לֹא כְּתִיב בֵּיהּ וַא"ו עַד דִּיעֲבִדוּ
 לָהּ שְׁלִימוֹ בְּנֵי אֶהְרֹן לְחֻבְרָא לְזֹאת בְּבַעְלָהּ. (ויקרא ו) וְזֹאת
 תּוֹרַת הַמִּנְחָה, לֹא אֶתִּיא עַל חֻטָּא, דְּהָא נִדְבָה הִיא. אוּ
 דְּאֶתִּיא עִם עוֹלָה וְהָא עֲבָדָא עוֹלָה שְׁלִימוֹ. (ויקרא ו) זֹאת
 תּוֹרַת הַחֻטָּאת אֶתִּיא עַל חֻטָּא דְּסָאיְבו לְהֵאֵי זֹאת.

וְזֹאת תּוֹרַת הָאֵשׁ בְּגִין דְּלֹא עֲבָדוּ כָּל כֶּף פְּגִימוֹ, וּבְגִין
 כֶּף אֶתִּיא דְּכוּרָא וְלֹא נוֹקְבָא (ויקרא ז) וְזֹאת תּוֹרַת
 זֶבַח הַשְּׁלָמִים בְּגִין דְּאֶתִּיין לְשִׁלְמָא אֶתְחַבֵּר בָּהּ וַא"ו. (שם)
 זֹאת הַתּוֹרָה לְעוֹלָה לְמִנְחָה וְלַחֻטָּאת, בְּגִין חֻטָּאת דְּאִית
 בְּקָרָא, וְחוּטָא אֶחָד יֵאבֵד טוֹבָה הַרְבֵּה. דָּא אוֹקִימְנָא (רס"א
 ע"א) בְּכָל אֶתְרָא וַא"ו מוֹסִיף עַל עֲנִין רֵאשׁוֹן.

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם וְגו' מֵאֵי טַעְמָא וַא"ו, הָא לֹא
 אָמַר זֹאת בְּקִדְמִיתָא, אֲמַאי כְּתִיב וְזֹאת, בְּגִין סֵם
 חַיִּים דְּאֶתְדַבֵּק בָּהּ. (דְּבָרִים ל"ג) וְזֹאת הַבְּרָכָה, בְּגִין בְּרָכָה אֶף
 עַל גַּב דְּלֹא כְּתִיב זֹאת בְּקִדְמִיתָא, אוּ מְלָה עַל מָה דִּיִּיתִי.

אָבֵל בְּכוֹלָהוּ מֵאֵי טַעֲמָא לָא כְּתִיב וְזֹאת. בְּגִין דְּלֹא
 אֶתְדַבֵּק וְא"ו. וְהֵאֵי דְכְּתִיב וְזֹאת תּוֹרַת הָאֱשָׁם בְּגִין
 דְּכְתִיב לְעִיל זֹאת תּוֹרַת הַחֲטָאת, וְא"ו מוֹסִיף עַל עֲנִין
 רֵאשׁוֹן. בְּגִין כֶּךָ אֶתִּיחֵיבַת אוֹרֵייתָא בְּהֵאֵי זֹאת.

וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב (ויקרא כ"ו) אֵף אֲנִי אֶעֱשֶׂה זֹאת, אֶסְלַק
 מִינָהּ וְא"ו וְתַעֲבִיד בְּהוּ נוֹקְמִין וְכוּלָּהוּ קָרְבָּנִין
 אֶתִּיין לְקָרְבָּא לְהֵאֵי זֹאת לְעִילָא בְּהֵאֵי שְׁלִישִׁי. וְאֲנִן
 מְקָרְבִין בְּהֵאֵי יוֹמָא תְּרִין פָּרִים בְּמוֹסָף, לְאוֹסְפָא לִיה
 תְּרִין חוּלְקִין. אֵיל אֶחָד, לְאֶתְחַבְּרָא לִיה אֵילָא דְגְבוּרָ"ה.
 שְׁבַעָה אֲמַרִין לְקַבֵּל כּוּלָּהוּ דְרַגִין דִּיחֲדוּן בְּהֵאֵי הַלּוּלָא.
 שְׁעִיר עֲזִים, לְכַפָּרָא עַל דְּסֹאִיבוּ מְקַדְּשָׁא חֵיִיבִין
 דְּלַתָּתָא. (במדבר כ"ט) בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, לְקַבֵּל דְרַגָּא דִּיִצְחָק
 דִּיתְחַבְּרָ בִיה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּתִרִין פָּרִים. הֵאֵי דְכְּתִיב
 (בְּרֵאשִׁית ח') וַתִּנַּח הַתִּיבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשַׁבְּעָה עֶשֶׂר,
 דְּאֶתוֹסְפָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי שְׁבִיעִית עַל עֶשֶׂר סְמִיכָא
 לְעֶשְׂרָה. בְּגִין כֶּךָ פֶּר אֶחָד לְאוֹסְפָא לִיה חֵילָא דְּאִימָא
 עֲלָאָה לְמִידֻן עֲלֵמָא. אָבֵל תְּרִין לָא, בְּגִין דְּלֹא יִכִּיל
 עֲלֵמָא לְמִסְבַּל דִּינָא תְּקִיפָא.

אֵיל אֶחָד, גְּבוּרָה דִּילִיָּה לִישְׁנָא דְּתְקִיפּוּ, (תהלים כ"א)
 אֵילוּתִי לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה. וְהֵאֵי אֵיל תְּשַׁכַּח בְּכוּלָּהוּ
 מוֹסְפִין, דְּמוֹסִיפִין חֵילָא דְּגְבוּרָה עֲלֵייהוּ. בַּר מְשַׁבְּתָא

דַּאִית בֵּיה נִיחָא, וְלִית בֵּיה דִּינָא כָּלִל. דַּאֲתַגְלִיִּיא
 עֲתִיקָא קְדִישָׁא חִידוּ וְטַבְאן לְכוּלְהוּ עֲלָיִן (ס"א ע'למין).
 (במדבר כ"ח) כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה, לְמִיּהָב חִילָא לְכוּלְהוּ דְרַגִּין.
 שְׁעִיר עֲזִים דְּלֹא יִתְחַזִּי סְאִיבוּ בְּמִקְדָּשָׁא בְּיוֹמָא דְדִינָא
 וּבִהְיָא יוֹמָא אֲתַחְפֹּר גְּבוּרָה עֲלָאָה בְּדִינָא תַתָּאָה דְרֹאֲשׁ
 חוּדַשׁ לְמִידָן עֲלֵמָא.

תָּא חֲזִי גְבוּרָה דִּינָא קְשִׁיא, כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל דִּינָא רַפִּיא.
 אַךְ חוּבַת הַיּוֹם פֶּר אֶחָד, בְּגִין דִּיכִיל עֲלֵמָא לְמַסְבֵּל.
 וּבְגִין כֶּךָ בְּרִישׁ יִרְחָא תְרִין פָּרִים דְּהִיא כְּפָרָה. בַּעֲשָׂרָה
 לְיִרְחָא לְקַבֵּל דְרַגָּא דְמִשָּׁה, בְּמוֹסַף דִּילִיָּה פֶּר בֶּן בֶּקָר
 אֶחָד, דְּלֹא אֲתוּסַף בֵּיה דִּינָא כֹּל כֶּךָ בְּגִין דְּהוּא יוֹמָא
 דְּכְפָרָה. אֵיל אֶחָד תְּקִיף, לְתַבְרָא רְשִׁיעֵי עֲלֵמָא, וּבַעֲיָנָן
 לְמַעַבְדַּ נִיִּיחָא לְשַׁכְּכָא רַגְזָא. כְּבָשִׂים שְׁבַעָה, לְאוּסַפָּא
 לְכוּלְהוּ דְרַגִּין. שְׁעִיר עֲזִים אֶחָד, אֲתוּסַף הַכָּא בְּחוּבַת
 הַיּוֹם לְכַפֵּרָא עַל סוּאֲבַת מִקְדָּשָׁא, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף
 הוּא מְלַעֲיֵלָא מְכַפֵּר כָּלָא. וְלֹא יִשְׁתַּאֲר סְאִיבוּ בַּעֲלֵמָא.
 בְּגִין כֶּךָ, חַד בְּיוֹמָא, לְכַפֵּרָא קַדְשׁ הַקְּדָשִׁים חַד וּזְמָנָא
 בְּשִׁתָּא, בְּגִין דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח כֹּל כֶּךָ סְאִיבוּ תַמָּן. וְחַד
 לְבָרָא, לְמַזְבֵּחַ הַחִיצוֹן, דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח סְאִיבוּ בַּעֲלֵמָא.
 בְּחַמְשָׁה עָשָׂר לְיִרְחָא לְקַבֵּל דְרַגָּא דְאַתְרוֹן דְאַחִיד בְּהוּ"ד
 וְאַסְתַּלַּק נְמִי בְּחַס"ד.

וּבְגִין כֶּךָ בְּהָאֵי זְמַנָּא אֲפִילוּ עִם כָּל אוֹמְיִן דְּעִלְמָא
 עֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טִיבוּ. בְּגִין דְּאַתּוּסְפָּה
 חֶסֶד דְּאַהֲרֹן עִם חֶסֶד דְּאַבְרָהָם וְאַיִנוּן מְקַרְבִּין בֵּיה
 בְּשִׁבְעָה יוֹמִין קְרַבְנִין עֲלוּוֹן, בְּגִין דִּיחֲדוּ כּוּלִּיהַ עֲלִמָּא
 בְּחֻדּוּתָא דִּישְׂרָאֵל. ע' פְּרִים לְקַבֵּל ע' אוֹמְיִן עוּבְדֵי
 כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת דְּעִלְמָא, וּבִיוֹמָא קִדְמָאָה פְּרִים שְׁלֹשָׁה
 עֶשְׂר. לְאַחֲזָאָה דְּלָאוּ אִינוּן כְּדָאי לְאַתְקִימָא בְּעִלְמָא,
 אֲלָא בְּטִיבוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִית בֵּיה תְּלִיסַר
 מְכִילָן דְּרַחֲמֵי.

אַלִּים שְׁנַיִם לְמַהוּי תְּקִיפּוּ לְהֵהוּא דְּרָגָא דְּחֶסֶד עֲלָאָה
 עַל חַד תְּרִין מַמָּה דְּמְקַרְבִּין בְּכוּלָּהּוּ מוּסָפִין בְּגִין
 דְּהָאֵי חָגָא אִיהוּ לְקַבֵּל דְּרָגָא דְּאַהֲרֹן דְּאַחִיד בְּדְרָגָא
 שְׁתִּיתָאֵי. וְאַקְרִי יוֹם שְׁתִּיתָאֵי. יוֹמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֲלָף שְׁנִין. וּבְהֵהוּא יוֹמָא זְמַין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְאוּסָפָּא עַל חַד תְּרִין טִיבוּ לְעֵמִיָּה. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב (שְׁמוֹת
 ט"ז) וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְהִכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר יְבִיאוּ, אֵז וְהָיָה
 מִשְׁנֵה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם, וּבְכָלֵּהוּ דְּרָגִין דְּלְעִילָא
 אַתּוּסְפָּה בְּרַכָּאָן.

וּבְהֵהוּא יוֹמָא יִיְתִי מַלְכָּא מְשִׁיחָא וְיִתְקַרֵּי חַג הַאֲסִיף
 דִּיכְנִישׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּיה גְלוּתָא דְּעֵמִיָּה,
 הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב (ישעיה' י"א) וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף יְיָ שְׁנֵית

יָדוּ לְקִנּוּת אֶת שְׂאֵר עַמּוֹ. וַיִּתְקַרֵּי חַג הַסְּכּוֹת, דְּכֻלְּהוּ
 שְׁבַעַה דְּרַגִּין חֲפִיִּין עַל יִשְׂרָאֵל כְּסוּפָה וּבְגִין כְּךָ כּוּלְּהוּ
 עֲנֵי כְבוֹד אֲזִלִּין עִם יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא בְּזִכּוּתָא דְּאַהֲרֹן
 בְּגִין כְּךָ י"ד אֲמַרִּין בְּכָל יוֹמָא.

וּבְשִׁבְעָה יוֹמִין הָא שְׁבַעַתִּים וַיִּנְהִיר שְׁבַעַתִּים נְהִירוֹ
 דְּשִׁמְשָׁא. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא יְרַחֵם עַל עַלְמָא
 וְשַׁעִיר עֲזִים אֶחָד חֲטָאת לְכַפָּרָא עַל סְאִיבוֹ מִקְדָּשָׁא
 דְּסְאִיבוֹ אוּמֵי עַלְמָא עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת בְּיוֹמָא
 תְּנִינָא לְקַבֵּל דְּרַגָּא דִּיצְחָק. בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה לְקַבֵּל דְּרַגָּא
 דִּיעֶקֶב. בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה לְקַבֵּל דְּרַגָּא דִּיוֹסֵף. בְּיוֹמָא
 חֲמִישָׁאָה לְקַבֵּל דְּרַגָּא דְּמֹשֶׁה. בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה לְקַבֵּל
 דְּרַגָּא דְּאַהֲרֹן:

וְתָא חֲזִי בְּהַאי חֲגָא וּבְחֲגָא דְּפִטְרֹו, שְׁבַעַה יוֹמֵי דְּכְלִילִין
 כּוּלְּהוּ יוֹמִין דְּלַעִילָא בְּהוּ. מָה דְּלִית כֵּן בְּשְׂאֵר חֲגִין
 דְּמִקְרַבִּין בְּהוּ מוּסָף, אֶלָּא הֵינּוּ דְּאוּקִימְנָא בְּרִזָּא
 דְּמַהִימְנוּתָא (בְּרַאשִׁית ל') מַחֲשׁוּהַּ הַלְבֵּן אֲשֶׁר עַל הַמִּקְלוֹת,
 דִּי לְכָל אֵינּוּן שְׁבַעַה שְׁבַעַה דְּרַגִּין אֲסַחֵר לֹון בְּסִטְרָ
 דְּחֶסֶד חֲגָא דְּפִטְרָא, לְקַבֵּל אֲבֵרָהֶם דְּאֲתֵי מַחֲסֵ"ד בְּגִין
 כְּךָ כּוּלְּהוּ דְּרַגִּין תַּמָּן. דִּהָא לְכוּלְּהוּ דְּרַגִּין אֲסַחֵר יַעֲקֹב
 שְׁלִימָא לְסִטְרָא דְּחֶסֶד. הָא חֲגָא לְקַבֵּל דְּרַגָּא דְּאַהֲרֹן
 דְּאַחִיד בְּחֶסֶד, כּוּלְּהוּ עֲמִיהַ.

דָּבָר אַחֵר, בְּגִין דְּכוּלְהוּ דְרַגִּין וְכוּלְהוּ זַפְּאִין, כִּד נִפְקוּ
 יִשְׂרָאֵל מִמְּצָרִים קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתַגְלִי תַמָּן
 בְּכַתְרוּי וְזַמִּין לְמַעְבַּד כֵּן בְּיוֹמֵי דֵיִיִּתִי מְשִׁיחָא. בְּגִין כֶּף
 כּוּלְהוּ פְתָרִין רְמִיזוּן הַכָּא וְהַכָּא וְנִטְלִין עַל חַד תְּרִין שְׁבַע
 בְּרַכָּאן הַכָּא מֵהֶתֶם. וְהֶתֶם עַל חַד שְׁבַעַה מְשָׁאָר מוּסָפִין,
 הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב (מִיכָה ז) כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ
 נִפְלְאוֹת. כִּיּוֹם צִאתְךָ הָיָה לִיּה לְמִימְרָא. מֵאִי כִימִי. דְּכוּלְהוּ
 יוֹמִין עֲלָאִין אֲזַדְמָנוּ הֶתֶם וְאֲזַדְמָנוּ הַכָּא. בְּגִין כֶּף
 נִפְלְאוֹת נ' פְּלָאוֹת, חֲמִשִּׁין פְּלָאוֹת. דֵּהָא נ' תְּרַעִין
 דְּבִינָ"ה פֶּתַח קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַפְקָא לֹון מִתַּמָּן.
 וּבְגִינֵי כֶּף בְּאוֹרֵיִיתָא אֲדַכֵּר יְצִיאַת מִצְרַיִם נ' זַמִּין לְקַבֵּל
 נ' תְּרַעִין כְּדִין יַעֲבִיד לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא. וּמֵאִי אֲרָאֵנוּ. אֵלָּא
 אֲרָאֵנוּ לְהֵהוּא סָבָא דְחֻזָּא בְּקֻדְמִיתָא דְכַתִּיב (שְׁמוֹת י"ד) וַיֵּרָא
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה. כְּדִין זַמִּין לְמַחְזֵי פּוֹרְעֵנוּתָא
 דְּאָדוּם.

דָּבָר אַחֵר, דְּבְגִינְהוֹן דְּשְׁבַעַה צְדִיקֵיִיא, זַמִּין קוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא לְאַעֲבָרָא לְכָל אוֹמִין דְּעֵלְמָא וְלֹא
 יִשְׁתַּאֲר בְּעֵלְמָא אֵלָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי
 וַיִּשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּגִין כֶּף הַכָּא שְׁבַעַה יוֹמִין. תָּא חֲזֵי,
 דְּבְגִין כֶּף מִתְמַעֲטִין וְהוֹלְכִין. וּבִיּוֹמָא תְּמִינָאָה שְׁלֹטִין
 יִשְׂרָאֵל לְחֻדְיֵיהוּ בְּעֵלְמָא וּמְקַרִּיבִין פֶּר אֶחָד אֵיל אֶחָד,

רָזָא דִּיחֻדָּא. שְׁבַעָה כְּבָשִׁים לְקַבֵּל שְׁבַעָה דְרָגִין. שְׁעִיר
 עֲזִים, אֶף עַל גַּב דְּבַהּהוּא זְמָנָא יַעֲבְרִינִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא מֵעֲלָמָא, עִם כָּל דָּא יִשְׁתַּאֲר מְנִיה דְּלָא יִתְבַּטְּלוּן
 מִפְּרִיָה וְרַבִּיָה. וּבַהּהוּא זְמָנָא יִפְקוּן מֵיָם חַיִּים מִחֲכָמָה
 עֲלָאָה (זכריה י"ד) חֲצִיָם אֶל הַיָּם הַקַּדְמוֹנִי דָּא חֶסֶד עֲלָאָה
 וְחֲצִיָם אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן דָּא גְבוּרָה תַתָּאָה וּגְבוּרָה
 עֲלָאָה. בְּקִיץ וּבַחֹרֶף בְּסִטְרָא דְאִשָּׁא וּבְסִטְרָא דְמִיָּא.
 דְּלָא יִשְׁתַּאֲר דִּינָא בְּעֲלָמָא אֱלָא כְּלָא רַחֲמֵי וְחַיִּים וְחִירוֹ
 בְּעֲלָמָא:

וְתָא חַזִּי בְּהַאי חֲגָא עַבְדִּין נְסוּךְ הַמָּיָם. נְבִיעַ דְּחֶסֶד
 בְּאִינוּן שְׁתֵּין מִשְׁשַׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, וְכוּלְהוּ שְׁבַעָה
 יוֹמִין עֲלָאִין מְקַבְּלִין מֵאִינוּן מָיָם חַיִּים דְּנִפְקִין מִירוּשְׁלַיִם
 עֲלָאָה טְמִירָא. וּבְאֵן אֲתֵר רְמִיז לְאִינוּן מָיָם חַיִּים, בְּאִינוּן
 שִׁיתִין. וְחֲסִידֵי וְצַדִּיקֵי חֲדָאן בְּהַאי הַלּוּלָא, בְּגִין דְּרְמִיזָא
 לְהַהוּא טִיבוּ דְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד כַּד יַעֲבֵר
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סְאִיבוּ מֵאַרְעָא דִּיחֲתוּן אִינוּן מָיָם חַיִּים
 טְהוּרִים בְּאִינוּן שִׁיתִין, בְּהַהוּא מְזַבַּח עֲלָאָה הַהוּא יָם
 הָאֲחֵרוֹן. וְאִינוּן תְּלָתָא לּוּגִין מָיָם י"ח בְּצִיָם לְקַבֵּל צַדִּיק
 דְּאֶקְרִי ח"י הָעוֹלָמִים, וְעַל יְדֵיה מָיָם נַחְתִּין בְּאִינוּן
 שִׁיתִין.

וְתָא חַזִּי הַלֵּל הַזֶּקֶן כַּד הוּה חֲדֵי בְּהַאי הַלּוּלָא אָמַר אָם